

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
ประชาธิปไตยนทรเจษฎา
ปิยมหาราชวงศ์วิศิษฎ์
อเนกยন্ত্রวิจิตรกฤตยโกศล
วิมลรัตนมหาโยธาธิบดี
ราชครูธรรมโศภิต
พานิชยการคมนาคม
อุดมรัตนตรัยสรณธาดา
มัททวเมตตาสวาศรัย
ฉัตรชัยดิลกบพิตร

ใน

ยุคสมัยก่อน สภาพบ้านเมืองยังไม่มีถนนหนทางที่จะ
ไปมาหาสู่กันได้มาก การเดินทางไปมาหาสู่กันและ
การค้าขายขนส่งในสมัยนั้นต้องใช้ ช้าง ม้า วัว ควาย
เทียมเกวียนลัดเลาะไปตามทุ่งกว้างและป่าทึบใช้แม่น้ำ
ลำคลองเป็นทางคมนาคม

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
พระองค์ทรงตระหนักถึงความสำคัญของการคมนาคมโดยทางรถไฟ เพราะการใช้แต่
ทางเกวียนและแม่น้ำลำคลองเป็นพื้นนั้น ไม่เพียงพอแก่การบำรุงรักษาพระราช
อาณาเขต ราษฎรที่อยู่ห่างไกลจากเมืองหลวงอาจมีจิตใจโน้มเอียงไปทางชาติ
ใกล้เคียง จึงสมควรที่จะสร้างทางรถไฟขึ้นในประเทศเพื่อติดต่อกับมณฑลชายแดน
ก่อน เพื่อเป็นการสะดวกแก่การปกครอง ตรวจตรา ป้องกันการถูกรุกราน เป็นการ
เปิดภูมิประเทศให้ประชาชนพลเมืองเข้าบุกเบิกพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าให้เป็นประโยชน์
ในทางเศรษฐกิจของประเทศ และจะเป็นเส้นทางขนส่งผู้โดยสารและสินค้าไปมาถึงกัน
ได้ง่ายยิ่งขึ้น

ดังนั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำการสำรวจเพื่อก่อสร้างเส้นทาง
รถไฟ แล้วได้มีพระราชวินิจฉัยว่า จุดแรกที่สมควรจะสร้างทางรถไฟเชื่อมกับ
เมืองหลวงของประเทศไทยก่อนคือ นครราชสีมา

ในครั้งแรกที่เปิดดำเนินการรถไฟนั้น มีชาวต่างประเทศเป็นผู้ควบคุม
การบริหารกิจการทั้งหมด ภายหลังจึงเปลี่ยนเป็นให้คนไทยเป็นผู้ควบคุมบริหาร
ซึ่งผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการกรมรถไฟหลวงคนแรกคือ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน โดยได้ทรงริเริ่มงานเกี่ยวกับกิจการรถไฟหลายประการ
อันเป็นรากฐานจวบจนกระทั่งทุกวันนี้

นอกจากนี้ ยังทรงวางรากฐานในกิจการด้านอื่นๆ ของประเทศอีกหลายอย่าง
เป็นต้นว่า การส่งวิทยุกระจายเสียง การออมสิน การโรงแรม การสหกรณ์
การพาณิชย์ การส่งเสริมการท่องเที่ยว การโรงแรม การทำภาพยนตร์ การไปรษณีย์
การโฆษณาประชาสัมพันธ์ กิจการการบิน ทหารบก และการคมนาคม พระองค์ทรง
ริเริ่ม ขยาย ปรับปรุง ระบบต่าง ๆ ให้มีความเจริญรุดหน้าทัดเทียมกับนานา
อารยประเทศ นับได้ว่าพระองค์ทรงเป็นอัจฉริยบุคคลที่ประวัติศาสตร์ชาติไทย
จะต้องจารึกไว้อย่างน่าภาคภูมิใจ

เนื่องใน “วันบูรณัตร์” ๑๔ กันยายน อันเป็นวาระครบรอบวันคล้าย
วันสิ้นพระชนม์ของ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
ผู้ทรงได้รับการขนานพระนามว่า “พระบิดาแห่งกิจการรถไฟยุคใหม่” ด้วยสำนึกใน
พระกรุณาธิคุณอันประเสริฐของพระองค์ การรถไฟแห่งประเทศไทยจึงขอร่วม
น้อมนพเคารพเฉลิมมงคลพระนาม ด้วยการถอดความตามพระนามเต็ม ถ่ายทอด
เรื่องราวพระราชประวัติและผลงานเพื่อสดุดีพระองค์ไว้เป็นอนุสรณ์แก่ชนรุ่นหลัง
สืบไป

พระราชประวัติและผลงานของ

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
ประชาธิบดีนทรเลชฎภาดา
ปิยมหาราชวงศ์วิเศษภู
อนกยบุตรวิจิตรกฤตยโกศล
วิมลรัตนมหาโยธาธิบดี
ราชรุณธรมโหฬาร
พานิชยการคมนาคม
อุดมรัตนตรัยสรณธาดา
มัททวเมตตาสวาศรัย
จักรชัยดิลกบพิตร

พลเอก

ดำรงพระยศที่
พลเอกยุทธนาธิการ
แรกเริ่มจาชาล
ทหารบกดำรงไว้

ชาลทหาร
เกิดที่
องค์แรก สยามนา
รอบรู้วิชาชาล
(อนุสรณ์ กะดามัน : ร้อยกรอง)

ตลอดความตามพระนามปรากฏพระยศทางทหารของพระองค์ คือ “นายพลเอก” เป็นตำแหน่งยศทางทหารสูงสุด ทรงศึกษาและก้าวเข้าสู่การเป็นทหารตั้งแต่ทรงพระเยาว์ และยังเป็นผู้ทรงวิถยปัญญา รอบรู้เชี่ยวชาญทางการทหาร เป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัย ทรงดำรงตำแหน่งหน้าที่สำคัญทางการทหารของแผ่นดินสยาม ตลอด ๓ รัชกาล เป็นที่ปรากฏพระเกียรติยศสืบมาจนถึงปัจจุบัน

๒๓ มกราคม ๒๔๒๔

ประสูติ เป็นพระโอรสองค์ที่ ๓๕ ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับ เจ้าจอมมารดาวาด (ในสกุล "กัลยาณมิตร" ราชินิกุล) พระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าชาย บวรฉัตรไชยการ เมื่อทรงพระเยาว์ ทรงศึกษาหนังสือไทยที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ในพระบรมมหาราชวัง พระยาโอรสทวารกิจ (แก่น) เป็นผู้ถวายพระอักษรทรงเป็นต้นราชสกุล "ฉัตรชัย" และทรงมีพระโอรสและพระธิดา รวม ๑๑ พระองค์ คือ

๑. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิง มยุรฉัตร
๒. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า เปรมบวรฉัตร
๓. หม่อมเจ้าหญิง ฉัตรสุดา ฉัตรชัย
๔. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิง วิมลฉัตร
๕. หม่อมเจ้าหญิง กาญจนฉัตร ฉัตรชัย
๖. หม่อมเจ้าหญิง ภัทรลดา ฉัตรชัย
๗. หม่อมเจ้าชาย สรุฉัตร ฉัตรชัย
๘. หม่อมเจ้าหญิง เฟื่องฉัตร ฉัตรชัย
๙. หม่อมเจ้าหญิง ทิรัญฉัตร ฉัตรชัย
๑๐. หม่อมเจ้าชาย ทิพยฉัตร ฉัตรชัย
๑๑. หม่อมเจ้าชาย พิบูลฉัตร ฉัตรชัย

๓ ธันวาคม ๒๔๓๖

พระองค์เจ้าชาย บวรฉัตรไชยการ ได้รับพระราชทาน ทูตียจุลจอมเกล้าพิเศษ

๓๑ มีนาคม ๒๔๓๗

พระองค์เจ้าชาย บวรฉัตรไชยการ เสด็จออกไปทรงศึกษาในยุโรปพร้อมกับพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธ์ และหม่อมเจ้าอีก ๓ พระองค์

๓ พฤษภาคม ๒๔๓๘

พระองค์เจ้าชาย บวรฉัตรไชยการ เสด็จถึงเมืองเยนัว ประเทศฝรั่งเศส พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าลวลีดิโสภณ เสด็จไปรับที่ท่าเรือ

๘ พฤษภาคม ๒๔๓๘

พระองค์เจ้าชาย บวรฉัตรไชยการ เสด็จถึงกรุงปารีสโดยทางรถไฟ

๑๐ พฤษภาคม ๒๔๓๘

พระองค์เจ้าชาย บวรฉัตรไชยการ เสด็จถึงกรุงลอนดอน

๒๐ พฤษภาคม ๒๔๓๘

พระองค์เจ้าชาย บวรฉัตรไชยการ ตามเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ไปทอดพระเนตรการทำปืนใหญ่และสร้างเรือรบที่เมืองนิวคาสเซิล

- ๒๕ พฤษภาคม ๒๔๓๘ พระองค์เจ้าชาย บรูฉัตรไชยากร ตามเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ไปทอดพระเนตร ทหารล่วนสนาม เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระนางเจ้าวิคตอเรีย ที่ศาลาทหารเรือ
- ๓ มิถุนายน ๒๔๓๘ พระองค์เจ้าชาย บรูฉัตรไชยากร เสด็จกลับไปกรุงปารีส
- ๔ มิถุนายน ๒๔๓๘ พระองค์เจ้าชาย บรูฉัตรไชยากร ทรงเริ่มเรียนภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษ
- ๒๓ กันยายน ๒๔๓๘ พระองค์เจ้าชาย บรูฉัตรไชยากร เสด็จกลับไปประเทศอังกฤษ ประทับอยู่กับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ที่แอลกอต และทรงศึกษากับครูพิเศษ

- ๒๗ มกราคม ๒๔๓๘ พระองค์เจ้าชาย บรูฉัตรไชยากร เสด็จไปเข้าโรงเรียนแฮร์โรว์ และในวันที่ ๒๖ มีนาคม ปีเดียวกันนี้เอง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ โดยขบวนรถพระที่นั่งออกจากพระบรมมหาราชวัง ไปเลี้ยวทางถนนหน้าวัดเทพศิรินทร์ทราวาส ถึงสะพานรถไฟข้ามสะพานไปเทียบรถพระที่นั่ง ในที่พิภกรถ

พระเจ้านั่งยาเชอ กรมหมื่นพิทยาลาภฤทธิธาดา เลื่อนาบดี กระทรวงโยธาธิการกับ เจ้าพนักงานกรมรถไฟคอยรับเสด็จ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จตรึงรางเงินรางทอง เปิดทางรถไฟหลวงจาก กรุงเทพฯ ถึงอยุธยา ระยะทาง ๗๑ กิโลเมตร

- ๒๗ มีนาคม ๒๔๔๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงกำหนดให้ พระองค์เจ้าชายบรูฉัตรไชยากร ทรงศึกษาด้านโยธาธิการ เพื่อมาช่วยพระเชษฐาธิราชบริหารบ้านเมือง ตามวิชาการที่มี พระทัยรัก และมีความถนัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ เรื่องการรถไฟ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระทัยโหม่นลืออยู่เพราะการกระทำของฝรั่งต่างชาติ ซึ่งดูเหมือนว่ามายึด การรถไฟของไทยไว้ใต้อุ้งมือแล้ว

- ๑๖ เมษายน ๒๔๔๑ พระองค์เจ้าชาย บรูฉัตรไชยากร เสด็จไปทอดพระเนตรสถาปัตยกรรมของ เรือนจำ ที่คาร์ตมัร์ และวิศวกรรมของรถไฟที่ไบรตัน และทำรายงานถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นภาษาอังกฤษเมื่อทรงอยู่ที่โรงเรียนแฮร์โรว์ ครูใหญ่ของโรงเรียน ได้ส่งรายงานมาทูลเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า

"...He is always eager to learn and ready to obey. He is one of the most pleasant and honourable boys in the school, and I have a high respect for his character"

- เมื่อทรงเรียนจบจากแฮร์โรว์แล้วก็ทรงไปศึกษาวิชาวิศวกรรมที่ตรีนิคคอลเลจ มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ และวิชาทหารช่างที่แซกแฮม
- ๖ พฤศจิกายน ๒๔๔๕ พระองค์เจ้าชาย บุรฉัตรไชยกร ได้รับยศเป็นนายร้อยตรีเหล่าทหารช่าง ทรงไปศึกษาวิชาเพิ่มเติมในประเทศฝรั่งเศส แล้วกลับมาทรงงานและศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษจนได้ M.I.C.E. (Member of the Institution of Civil Engineer) วิศวกรรมโยธาของอังกฤษ
- ๒๔๔๗ พระองค์เจ้าชาย บุรฉัตรไชยกร เล็ดจกลับกรุงเทพฯ
- ๑๖ พฤศจิกายน ๒๔๔๗ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าชาย บุรฉัตรไชยกร ทรงเลกลสมรส กับ พระองค์เจ้าหญิง ประภาวสิทธิ์นฤมล ในสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้า กรมพระจักรพรรดิพงษ์ และพระราชทานตราปฐมจุลจอมเกล้า
- ๑๐ ธันวาคม ๒๔๔๗ พระองค์เจ้าชาย บุรฉัตรไชยกร ทรงรับสัญญาบัตร เป็นนายพันตรีเหล่าทหารช่าง และทรงได้รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ ร.๔ และตรามหาจักรีบรมราชวงศ์
- ๗ มีนาคม ๒๔๔๘ พระองค์เจ้าหญิง มยุรฉัตร พระธิดาองค์แรก ประสูติ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระนามให้ตั้งแต่อยู่ในพระครรภ์พระมารดา
- ๑๙ กันยายน ๒๔๔๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานตราประถมาภรณ์มงกุฎไทย แก่นายพันตรีพระองค์เจ้าชาย บุรฉัตรไชยกร
- ๒๑ กันยายน ๒๔๔๙ พระองค์เจ้าชาย บุรฉัตรไชยกร ทรงได้เลื่อนพระยศเป็น นายพันเอก จเรทหารช่าง ทรงพระอุตสาหะและพระปรีชาสามารถ ฝึกฝนอบรมวิชาการให้แก่เหล่าทหารช่างอย่างเต็มพระกำลัง ในสมัยที่กองทัพบกไทยกำลังปรับปรุงระบบขึ้นใหม่ตามแบบอย่างของอารยประเทศนั้น พระองค์ก็ได้ทรงมานะบากบั่นปรีวิชาการทหารช่างให้ทันสมัยและเจริญขึ้นทัดเทียมประเทศตะวันตกอย่างรวดเร็ว ทรงวางระเบียบการช่างทหารให้เป็นหลักฐาน เป็นรากเง้าของการนี้
- ๒๗ พฤศจิกายน ๒๔๔๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาขึ้นเป็น กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ๑๑ พฤษภาคม ๒๔๕๑ กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน ดำรงพระยศทหารเป็น นายพลตรี และเป็นผู้บัญชาการกองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ เป็นราชองครักษ์พิเศษ และยังคงดำรงตำแหน่งจเรทหารช่าง
- ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๕๑ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ จ.ป.ร. ชั้น ๒ แก่นายพลตรี กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ๑๕ สิงหาคม ๒๔๕๒ ทางรถไฟสายเหนือจากบ้านดาราถึงอุตรดิตถ์ และปางต้นผึ้ง ส่วนทางแยกจากบ้านดาราถึงสวรรคโลก
- ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเข็มพระชนมายุสมมงคล ชั้นที่ ๒ แก่พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าหญิง มยุรฉัตร
เปิดทางรถไฟสายแม่น้ำ ความยาว ๖.๕ กิโลเมตร
- ๒๓ ตุลาคม ๒๔๕๓ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ สวรรคต
- ๓๐ ธันวาคม ๒๔๕๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดระเบียบการปกครองบังคับบัญชากองทัพบกเสียใหม่ โดยแบ่งออกเป็นภาคให้ นายพลตรี กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นผู้รั้งตำแหน่งแม่ทัพกองทัพที่ ๑ มีกองบัญชาการอยู่ที่กรุงเทพฯ มีทหารในบังคับบัญชา ๓ กองพล คือ กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ มณฑลกรุงเทพฯ กองพลที่ ๒ มณฑลนครไชยศรี และกองพลที่ ๓ มณฑลกรุงเทพฯ และยังทรงดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการกองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ รั้งจเรทหารช่าง และรั้งจเรทหารปืนใหญ่ด้วย

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ

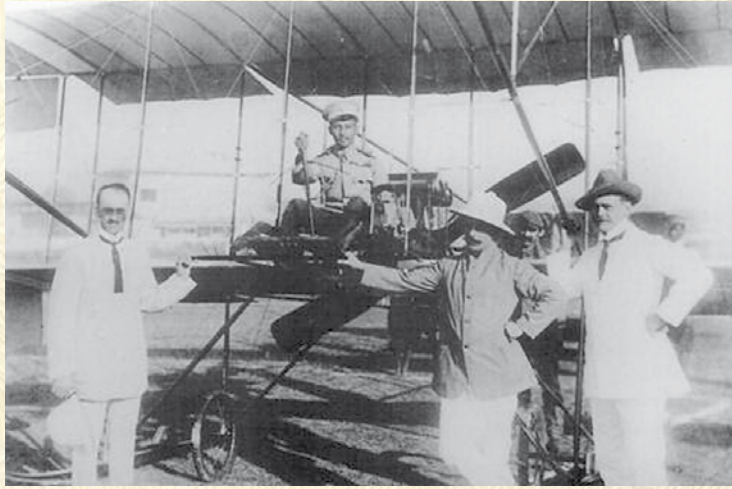
สืบราชบรมวงศ์ ปิยราช
เมืองพระยกุลบาท เกิดที่
พระเจ้าบรมวงศ์เธอพิลาส บุรฉัตร
มาตุ “วาด” ประสูติที่ หน่อเนื้อมิบุญ

(อนุสรณ์ ทະดาบั้น : ร้อยกรอง)

ถอดความตามพระนาม “พระเจ้าบรมวงศ์เธอ” หมายถึง ผู้สืบเชื้อสายจากพระมหากษัตริย์ นับเป็นพระบรมวงศ์ชั้นสูง ทรงพระนามเต็ม “บุรฉัตรไชยากร” อันหมายถึง ฉัตรแห่งชัยชนะ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งฐานันดรศักดิ์แห่งราชวงศ์จักรี

นายวันเดน เบอร์น

นายพลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

- ๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๔ ตามคำสั่ง กรมทหารบกที่ ๓๓/๕๔๘๐ ให้ นายพลตรี กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็น รังแม่ทัพกองทัพที่ ๑, ผู้บัญชาการกองพลที่ ๑, รังเจรทหารช่าง และ รังเจรทหารปืนใหญ่
- กุมภาพันธ์ ๒๔๕๔ นักบิน นายวันเดน เบอร์น ลัญชาติเบลเยียม ถอดเครื่องบินบรรจุกีบลงเรือ มาแสดงการบินครั้งแรกในประเทศไทย ที่สนามม้าลระปทุม มีพระราชวงศ์ข้าราชการ ตลอดจนประชาชน และชาวต่างประเทศไปชมอย่างเนืองแน่น
- นายพลตรี กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน ได้แสดงว่า "อะไรที่ฝรั่งทำได้คนไทยก็ทำได้" โดยเล็ดจขึ้นบินกับฝรั่ง นับเป็นคนไทยคนแรกที่ขึ้นเครื่องบิน
- นายพลตรี กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน เจริญทหารช่าง ได้นำความกราบบังคมทูลให้ทรงเห็นถึงความสำคัญของการบิน อันจะให้ประโยชน์อย่างใหญ่หลวงแก่กองทัพไทย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นชอบด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คัดเลือกนายทหารส่งไปศึกษาการบิน ณ ประเทศฝรั่งเศส
- ๙ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๔ นายพลตรี กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นผู้รั้งตำแหน่งแม่ทัพกองทัพที่ ๑ มาหนึ่งปี ราชการดำเนินเรียบร้อยดี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นแม่ทัพกองทัพที่ ๑ เลยทีเดียว และให้รั้งตำแหน่งจเรทหารช่างด้วย
- ๑๑ พฤศจิกายน ๒๔๕๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ ว.ป.ร. ชั้น ๒ แก่ นายพลตรี กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๕๔ เปิดการเดินรถไฟถึงหัวหิน
- ๑๑ เมษายน ๒๔๕๕ นายพลตรี กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน ได้รับพระราชทานเลื่อนยศเป็น นายพลโท
- ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๕๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานตราปฎิมาภรณ์ช้างเผือก แก่ นายพลโท กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน

Major General, Krommuen Kamphaengphet Akhara Yothin had once said "Whatever foreigners can do, Thai people can do it too" and he proved it by flying on an airplane with foreigners. He was the first Thai person to board an airplane.

- ๑๕ มกราคม ๒๔๕๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งแผนกรถไฟขึ้นในกองทัพบก แล้วส่งนายทหารไปฝึกหัด การเดินรถไฟ และฝึกหัดงานช่างกลในโรงงานมักกะสัน และขอโอนทางแยกสายบ้านดารา - ลวรรคโลก ความยาว ๒๘ กิโลเมตร จากกรมรถไฟ ไปฝึกหัดการเดินรถเอง เพื่อที่ เวลาที่มีราชการงานศึก เมื่อกระทรวงกลาโหมต้องมีหน้าที่บังคับบัญชารถไฟแล้วจะได้ทำการ ได้สะดวกทหารที่เคยฝึกเดินรถไฟเมื่อออกเป็นทหารกองหนุนให้จ้างเข้าทำงานในกรมรถไฟ
- ๒ พฤศจิกายน ๒๔๕๖ นายทหาร ๓ นาย ซึ่งกองทัพบกส่งไปศึกษาวิชาการบิน ณ ประเทศฝรั่งเศส กลับมา ประเทศไทย พร้อมด้วยเครื่องบิน ๘ เครื่อง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งแผนก การบินทหารบกให้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของ นายพลโท กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน จเรทหารช่าง
- ๕ พฤศจิกายน ๒๔๕๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานตรารัตนวราภรณ์ แก่ นายพลโท กรมหมื่น กำแพงเพชรอัครโยธิน
- ๒๓ พฤศจิกายน ๒๔๕๖ นายพลโท กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน กราบถวายบังคมลาออกไปประเทศอินเดีย อียิปต์ และยุโรปมีกำหนด ๑ ปี เพื่อรักษาพระองค์ เนื่องด้วยพระทัยไม่ปกติ และ ทอดพระเนตรการทหารช่าง และการรถไฟของยุโรป ซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงในชั้นสูง อย่างรวดเร็ว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริว่า ต้องกวัดขั้น ทหารช่างให้ดียิ่งขึ้นไปอีก จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้ นายพลโท กรมหมื่นกำแพงเพชร อัครโยธิน ทรงดำรงตำแหน่งจเรทหารช่างแต่เพียงตำแหน่งเดียว และให้เร่งรัดเรื่องของ ทหารช่างให้เร็วที่สุด
- ๕ ธันวาคม ๒๔๕๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายพลโท กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นจเรทหารบก และจเรทหารช่าง
- ๑ เมษายน ๒๔๕๗ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามกระทรวงโยธาธิการ เป็นกระทรวงคมนาคม
- ๒๗ สิงหาคม ๒๔๕๗ ประเทศไทยวางตัวเป็นกลางอย่างเคร่งครัดในสงครามโลกครั้งที่ ๑ และเพื่อป้องกัน ความไม่สงบอันอาจจะเกิดขึ้นได้ จึงได้ออกประกาศกฎอัยการศึกด้วย
- ๑๒ สิงหาคม ๒๔๕๘ พระองค์เจ้า เปรมบุรฉัตร พระโอรสองค์แรกประสูติ
- ๑๑ พฤษภาคม ๒๔๕๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาพระราชอิสริยยศเป็น กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ได้รับพระราชทาน พระแสงนาคเคียวเดี่ยวฝักทอง
- ๒๒ กรกฎาคม ๒๔๕๙ รัฐบาลไทยประกาศสงครามโลก ครั้งที่ ๑ เข้าข้างฝ่ายสัมพันธมิตร ทำให้ ตำแหน่งเจ้ากรม รถไฟหลวงลายเหนือ ซึ่งเป็นชาวเยอรมันว่างลง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน จเรทหารช่างรักษาราชการในตำแหน่งที่ว่างอีกตำแหน่งหนึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้วิศวกรไทยเข้ารับบริหารงานแทนนายช่างชาวเยอรมันในการ เเจาะถ้ำขุนตานในทางสายเหนือที่ค้างอยู่ภายใต้การควบคุมของจเรทหารช่าง และให้ทหาร ช่างทำการวางรางจากสถานีขุนตานจนแล้วเสร็จถึงเชียงใหม่

His Majesty the King kindly set up a train department in the army and send some soldiers to train how to control and manage a train and a railway and practice mechanical work in the Makkasan plant. His Majesty the King also requested to transfer the junction route Dara-Sawankhalok with a length of 28 kilometers from the Department of Railways, to train how to drive and manage the train by himself so that when there was a civil service job when the Ministry of Defense had the duty to supervise the train, it will be more convenient. Soldiers who used to train, when they walk out as reserve soldiers would be hire to work in the Department of Railways.

สถานีรถไฟลำปาง

๒๐ ธันวาคม ๒๔๕๔

นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ได้ทรงช่วยให้การปลดบุคคลชาติราชศัตรู ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก ออกจากราชการกรมรถไฟได้ฉบับพลัน มีต้องหาชาวต่างประเทศอื่น เข้าทดแทน ทำให้การประกาศสงครามกระทำได้โดยรวดเร็วสมพระราชประสงค์ และ ปลอดไปรุ่งปราดจากความเสียหายแก่ราชการแผ่นดิน

๓๑ ธันวาคม ๒๔๕๔

เปิดทำการเดินรถไฟจากสถานีลำปางถึงสถานีปากหัวพวง

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ ว.ป.ร. ชั้น ๑ แก่ นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน

๕ มิถุนายน ๒๔๖๐

รัฐบาลไทยดำริจะประกาศสงครามเข้าข้างฝ่ายสัมพันธมิตร ต้องเตรียมหาผู้ที่เข้ารับหน้าที่ และภาระอันหนักยิ่ง ในการควบคุมกิจการรถไฟ ซึ่งตกอยู่ในมือชาวต่างประเทศมานาน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นผู้บัญชาการกรมรถไฟชั่วคราว เพิ่มขึ้นจากตำแหน่ง ประจำทางการทหาร ทั้งนี้เพราะ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเล็งเห็นว่า พระวิริยะสามารถในล้นพระองค์ จะทรงนำกิจการรถไฟพ้นฝ่าอุปสรรคไปสู่ความเจริญ ก้าวหน้าได้

กิจสำคัญที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ มอบให้ นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นผู้ดำริ คือ ใ้ทิวารูปและระเบียบโครงการที่จะรวมการบัญชาการทางรถไฟหลวง ทรงเริ่มเตรียมการแก้ไขขนาดทางรถไฟขนาดกว้าง ๑.๔๓๕ เมตร ของทางสายเหนือ และ ขนาดแคบ ๑.๐๐ เมตร ของทางสายใต้ให้เป็นนกรมเดียวกัน เพื่อเชื่อมทางรถไฟ ทั้งสองสายเข้าด้วยกัน และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายทำให้ใช้รถจักรและล้อเลื่อนตลอดจน อะไหล่ขนาดเดียวกันไปมาได้ทั่วพระราชอาณาจักร ไม่ต้องเสียเงินซื้อถึงลงขนาดใน กองบัญชาการ และเพื่อวางระเบียบการทำงานของรถไฟทั้ง ๒ สายให้เป็นแบบเดียวกัน

His Majesty the King kindly ordered Thai engineers to take over the job of the German technicians in the drilling of Khun Than Cave at the northern route which remained under the control of the Inspector General and order the technician to lay down the rails from Khun Than Station to Chiang Mai.

กรมพระกำแพงเพชร อัครโยธิน

เฉลิมอิสริยยศเจ้า
เทริกเทียรติเป็นปฐม
กรมพระชั้นชั้นชม
อัครโยธินด้าว

ทรงกรม
อะคร้าว
กำแพงเพชร
เสด็จด้วยช่วยทรงงาน
(อนุสรณ์ ทะดามัน : ร้อยกรอง)

ตลอดความตามพระนาม “กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน” อันเป็นพระอิสริยยศที่ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าสถาปนาให้เป็นเกียรติยศสูงสุด ด้วยทรงทำคุณงามความดีแก่ประเทศชาติบ้านเมือง ผู้เป็นเสนาบดี หมายถึง “อัครโยธิน” ปกป้องบ้านเมืองด้วยความรู้ความสามารถประหนึ่ง “กำแพงเพชร” อันแข็งแกร่งมีหื้ออิริราชศัตรูมาปองร้ายบ้านเมืองได้

นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จตรวจทางรถไฟสายใต้ ตลอดจนถึงสายของอังกฤษในมลายู และเสด็จตรวจทางรถไฟสายเหนือ กับทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ตลอดสายทรงเริ่มก่อสร้างทางรถไฟ สายนครราชสีมา ถึงอุบลราชธานี โดยเจ้าหน้าที่และคนงานเป็นคนไทยล้วน พonganดินเล็กรังก็ทรงให้ทหารช่างภายใต้บังคับบัญชาของพระองค์วางรางทรงออกแบบเบื้องต้นและกำหนดรายละเอียด ลังบริษัทสร้างรถไฟที่มีชื่อเสียงในประเทศอังกฤษ ให้สร้างทางรถไฟพระที่นั่ง ภายพระประมุขของชาติ ด้วยพระปรีชาสามารถ กอปรด้วยพระวิริยะภาพอันแรงกล้า นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเล็งเห็นการณ์ไกล ได้ทรงเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงด้านสัญญาณ ประแจกล และโทรคมนาคม ของกรมรถไฟหลวงใหม่หมดโดยให้เริ่มมีการใช้โทรศัพท์ทางไกลและโทรศัพท์อัตโนมัติ และเครื่องตราทางสะตอก แทนการขอทางด้วยเครื่องโทรเลข นอกจากนี้ก็ยังได้วางระบบบัญชีใหม่หมด ให้เป็นบัญชีแบบทันสมัยด้วย

๒๗ มิถุนายน ๒๔๖๐

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมกองบัญชาการรถไฟทั้ง ๒ สาย เป็นกรมเดียวกัน และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้ง นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นผู้บัญชาการกรมรถไฟหลวงตามที่ได้ตั้งขึ้นใหม่ ทรงเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับตำแหน่งหัวหน้าปกครองสูงสุดของรถไฟไทย ทรงเป็นผู้ก่อกำเนิดชักนำให้ข้าราชการผู้ใหญ่ ผู้้อยในกรมรถไฟหลวงให้มีความรู้สึกฉันมิตรซึ่งกันและกัน มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือกันปฏิบัติราชการโดยไม่เกี่ยงงอน และทรงวางนโยบายให้ทางหลวงช่วยผ่อนสินค้า และผู้โดยสารให้รถไฟ ไม่ใช่แย่งกันกับรถไฟ

๒๔๖๐

นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงออกแบบเบื้องต้น และกำหนดรายการจำเพาะให้บริษัท เมโทลิเตน แคริเอจแอนด์แวกอน จำกัด สร้างรถพระที่นั่งกลางวัน จัดถวายเป็นราชพาหนะ แต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

๒๒ กรกฎาคม ๒๔๖๐

รัฐบาลไทยได้ประกาศสงครามในสงครามโลกครั้งที่๑ เข้าข้างฝ่ายสัมพันธมิตรจึงมีพนักงานซึ่งเป็นชนชาติศัตรูหลายนายถูกจับและต้องออกจากตำแหน่งหน้าที่ราชการในกรมรถไฟหลวง คือ กองแบบแผน ๔ นาย กองช่างกล ๕ นาย กองบำรุงทาง ๔ นาย กองเดินรถ ๓ นาย กองก่อสร้าง ๔ นาย กองบัญชาการ ๑ นาย และกรมทางอีก ๒ นาย ซึ่งตำแหน่งที่ว่างลงได้ทรงจัดหาพนักงานชาวไทยและชาติสัมพันธมิตรบรรจุเข้ารับราชการแทนทั้งที่กรุงเทพฯ ที่โรงงานหมักกะลัน และที่กองก่อสร้างที่ถ้ำขุนตาน กับตามทางรถไฟโดยเรียบร้อยไม่มีเหตุการณ์ใด

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐

นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน กราบบังคมทูลแนะนำให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โอนกรมทางให้มาขึ้นอยู่ในกรมรถไฟหลวงเพื่อประหยัดพระราชทรัพย์และออมจำนวนคนตามโครงการคมนาคมของประเทศให้อยู่ในแบบเดียวกัน

๘ ตุลาคม ๒๔๖๐

เกิดน้ำท่วมใหญ่สายเหนือ และสายนครราชสีมา ทางขาดรถไฟเดินไม่ได้ ๔ - ๕ วัน ต้องใช้ทหารช่างซ่อม นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จตรวจงานด้วยพระองค์เอง

His Majesty the King kindly established a project which would combine the management of Royal Railway. His Majesty began get to the rail size fixed from 1.35 meters wide of the northern route and narrow of 1.00 meters of the southern route to be the same department in order to connect the two railways together. The result was a cost-effective way to use locomotives and wheels.

๙ พฤศจิกายน ๒๔๖๐

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชหัตถเลขาเป็นการส่วนพระองค์ ถึง นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน แสดงความในพระราชหัตถ์ที่ทรงมีอยู่ว่า

“...รู้สึกว่าราชการกรมรถไฟ เป็นราชการสำคัญ และมีงานต้องทำมาก เพราะเต็มไปด้วย ความยุ่งยาก และฉันรู้สึกว่า เป็นเคราะห์ดีอย่างยิ่งที่ฉันได้เลือกตั้งให้ตัวเธอเป็นผู้บัญชาการ กรมรถไฟ และอาจพูดได้โดยไม่แก่ลึงยอเลยว่า ถ้าเป็นผู้อื่นเป็นผู้บัญชาการการงานอาจจะ ยุ่งเหยิงมากจนถึงแก่เสียที่ได้ทีเดียว เมื่อความจริงเป็นอยู่เช่นนี้ ฉันจึงรู้สึกว่า

๑. การงานกรมรถไฟ ไม่ใช่ของที่จะวานให้เธอทำเป็นชั่วคราวเสียแล้ว จะต้องคิดอ่าน เป็นเป็นเป็น

๒. ฉันเห็นว่าควรจะให้เวลา และกำลังส่วนตัว สำหรับกิจการรถไฟนี้มากกว่าอย่างอื่น

...จึงต้องขอขอบอกตามตรง และเธอต้องอย่าเสียใจว่า ในเวลานี้เธอมีหน้าที่ราชการ หลายอย่างเกินไป จนทำให้ฉันนึกวิตกว่า ถึงแม้ใจเธอจะเต็มใจรับทำอยู่ทั้งหมดก็ดี แต่กำลังกายของเธอจะไม่ทนไปได้ จริงอยู่ฉันได้ยินเธอกล่าวอยู่เสมอว่า “ยอมถวายชีวิต” แต่ฉันขอบอกอย่างนี้ เพราะฉันรักเธอว่า ฉันไม่ต้องการชีวิตเธอ ฉันต้องการใช้กำลัง ความสามารถของเธอมากกว่า

...ฉันเห็นว่า จำเป็นต้องขอให้เธอใช้กำลังกาย และกำลังสติปัญญาในทางรถไฟมากที่สุด... ผู้ที่เป็นเจรท์พบกหาตัวแทนพอได้... แต่การที่เธอจะย้ายจากเจรท์พบกแล้ว ก็คงยังต้อง ติดต่อกับทหารบกอยู่ต่อไปเหมือนกัน เพราะทหารบกต้องอาศัยความรู้ของเธอในทาง การทหารช่าง”

๓๐ ธันวาคม ๒๔๖๐

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเหรียญจักรมาลา เหรียญดุษฎีมาลา และ เข็มราชการแผ่นดินแก่ นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน

กุมภาพันธ์ ๒๔๖๑

นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงพระดำริวางระเบียบรูปการณใหม่ตั้งแผนก กฎหมายขึ้น

๔ มีนาคม ๒๔๖๑

นายพี.เอ.แอนโทนี่ ผู้จัดการรถไฟของสหรัฐอเมริกาเข้ามากรุงเทพฯ เพื่อปรึกษาหารือ และ ตกลงเรื่องสัญญาเดินรถไฟติดต่อกัน กับ นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ณ ที่ว่าการกรมรถไฟหลวง นับเป็นครั้งแรกของรถไฟไทย ซึ่งเจรจากับต่างประเทศ ในประเทศไทย

“... I feel that the Department of Railways is an important department which has a lot of work to be done since it is full of difficulties. I feel very fortunate that I have chosen you to be the train commander and may say it without pretending that if someone else was the commander, the work would be very disruptive”.

- ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ การสร้างอุโมงค์ขุดถนนแล้วเสร็จก่อนกำหนดที่นายช่างเยอร์มันวางไว้ถึง ๔ เดือน งานที่ทำเสร็จแล้วคือ การหล่อโค้งคอนกรีตข้างบนยาว ๕๓ เมตร การขยายรูเล็กชั้นล่าง ยาว ๓๑๑ เมตร การเปิดหินและหล่อกำแพงคอนกรีตข้างๆ ยาว ๒,๒๘๖ เมตร การเปิดหินและหล่อโค้งคอนกรีตข้างล่างยาว ๒๕๐ เมตร การเปิดหินและหล่อร่องน้ำข้างๆ ยาว ๑,๑๐๔ เมตร การเปิดหินและหล่อปากช่องอุโมงค์หัวท้าย ๒ แห่ง อุโมงค์ยาวทั้งสิ้น ๑,๓๖๑.๓๐ เมตร เป็นอุโมงค์ยาวที่สุดใเอเชียขณะนั้น
- ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ รถจักรเปล่าๆ ทดลองลอดอุโมงค์ขุดถนนไปทางเหนือ
- ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ สถานีจิตรลดาสร้างเสร็จ
- ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ รถจักรมีขบวนรถพ่วงลอดอุโมงค์ขุดถนนเป็นครั้งแรก
- ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ทางแยกจากชุมทางหาดใหญ่ ไปยังสถานีป่าดงเบงชาร์ทเสร็จเรียบร้อย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ออกประกาศ เปิดทางรถไฟหลวงสายใต้ให้เดินรถไฟติดต่อกับรถไฟมลายู เปิดการเดินทางรถสายปัตตานีจากนาประดู่ถึงบาลอ มีสะพานเหล็กข้ามแม่น้ำยะลา ๔ ช่อง และเปิดการเดินทางรถจากสถานีปางหัวพวง ถึงสถานีปางยางในทางสายเหนือ
- ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ อุปทูตฝรั่งเศสพามองซิเออร์เลอเยอน ผู้แทนบริษัทฝรั่งเศส ซึ่งต้องการสร้างทางรถไฟ มาพบสนทนากับ นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชหัตถเลขาถึง นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ว่าด้วยรัฐประศาสน์นโยบายที่รัฐบาลจะพึงปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรถไฟและการทางที่จะเกี่ยวข้องกับอินโดจีนของฝรั่งเศส และพม่าของอังกฤษ
- นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเริ่มนโยบายฝึกข้าราชการไทย โดยการแนะนำ ล้างสอนด้วยพระองค์เอง และจัดให้มีการลอบชิงทุนของกรมรถไฟหลวง ออกไปศึกษา วิชาการในต่างประเทศ เพื่อกลับเข้ามารับราชการตำแหน่งสำคัญๆ แทนชาวต่างประเทศ
- ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงจ้างแพทย์ไทยเข้าเป็นแพทย์ของกรมรถไฟหลวง
- ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเริ่มการสำรวจขุดเจาะน้ำมันดิบ ที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
- ๒ มกราคม ๒๕๖๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันมีศักดิ์รามาศิบัติ ชั้นมหาโยธิน แก่ นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เจ้าพระยาวงษาอนุประพันธ์ เลขาธิการคณะรัฐมนตรี กราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ลงนามในสัญญาฉบับรถไฟมลายู
- ๑ เมษายน ๒๕๖๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เลื่อนยศทางทหารของ นายพลโท กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ขึ้นเป็น นายพลเอก
- ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ออกประกาศพระราชกฤษฎีกา ให้กรมรถไฟหลวงจัดสร้าง ทางรถไฟสายตะวันออก จากจังหวัดฉะเชิงเทราไปยังรัฐประเทศ เพื่อติดต่อกับอินโดจีน
- ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ใ้ต่อทางรถไฟนครราชสีมาไปอุบลราชธานี
- ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ นายพลเอก กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน กราบถวายบังคมลาไปตรวจราชการภาคเหนือ โดยมีพระประสงค์ที่จะตรวจตราการก่อสร้างสะพานรถไฟด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กที่ท่าขมภู สะพานรถไฟข้ามแม่น้ำทาแห่งนี้ เป็นงานที่ท้าทายความเป็นวิศวกรของพระองค์อย่างยิ่ง เพราะโดยปกติแล้วสะพานรถไฟจะทำด้วยเหล็ก แต่ในภาวะสงครามที่เป็นอยู่ทำให้ ไม่สามารถสั่งเหล็กมาจากยุโรปได้ พระองค์จึงต้องคำนวณและคุมงานอย่างยอดเยี่ยม เป็นที่ถกเถียงกันมากก่อนจะสร้างสะพานว่าสร้างแล้วสะพานจะต้องพังภายใน ๓-๖ เดือน แต่สะพานท่าขมภูก็อยู่ได้มาโดยตลอด

พระเจ้าอิบดินทร เลขฎกาดา

พระเชษฐาธิราชเจ้า
มหาเลขฎกาดา
บุรฉัตรไชยา
ต่างราชมารดาเจ้า

พระเจ้า ธิปก
ปกเกล้า
เฉลิมแหล่ง สยามินทร์
มากด้วยพระบารมี
(อนุสรณ์ กะดามิน : ร้อยกรอง)

ถอดความตามพระนาม “พระเจ้าอิบดินทรเลขฎกาดา” สะท้อน
ความปฎิพัทธ์ พุกพัน รักใคร่ของพระราชวงศ์ขุนวงศ์ ที่พระบาท
สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานพระนามให้ด้วย
ความหมายที่ทรงคุณค่ายิ่งว่า ผู้เป็นพี่ชายที่ยิ่งใหญ่ของพระองค์
(พระเจ้าอิบดินทร หมายถึง พระนามของรัชกาลที่ ๗)

- ๑๖ มกราคม ๒๔๖๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ออกพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตล่ำร่วสร้างทางแยกสาย พระราม ๖ เพื่อเชื่อมทางรถไฟทางฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา เข้าด้วยกัน กำหนดสร้างทางจากสถานีบางซื่อในทางสายเหนือ ไปบรรจบกับทางสายใต้ ที่สถานีตลิ่งชัน เป็นเส้นทางยาวประมาณ ๑๕ กิโลเมตร โดยสร้างสะพานข้ามแม่น้ำที่ตำบล บางซื่อ
- ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๖๓ ทดลองบินเพื่อกิจการพลเรือนเที่ยวแรก จากสนามบินดอนเมืองไปยังจันทบุรี และได้ทดลองขนส่งผู้โดยสารขึ้นทางอากาศเป็นครั้งแรกด้วย
- ๔ มีนาคม ๒๔๖๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ทางขนาด ๑.๐๐ เมตร เป็นกำหนดทางรถไฟในประเทศไทย การแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางในสายเหนือและทางสายตะวันออกเฉียงเหนือลงมาเป็น ขนาด ๑.๐๐ เมตร จะต้องทำให้เสร็จภายในกำหนด ๑๐ ปี การเปลี่ยนแปลงเพื่อความ สะดวกในการใช้รถขนาดเดียวกันได้ตลอดทางรถไฟทุกสายในประเทศไทย เป็นการลด ค่าใช้จ่ายทางด้านเครื่องอะไหล่ลงได้เป็นอันมาก และทำให้ทางรถไฟของไทยมีขนาดเท่ากับ ทางรถไฟของประเทศเพื่อนบ้าน คือ มลายู อินโดจีน และพม่า
- ๓๑ มีนาคม ๒๔๖๓ วางทางรถไฟถึงแม่น้ำโลกที่พรมแดนมลายูที่กัลลันตัน
ปรับปรุงแผนกพัสดุของกรมรถไฟหลวง
- ๑๔ เมษายน ๒๔๖๓ นายพลเอก กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จทอดพระเนตรกิจการรถไฟในยุโรป ทรงทาบตามเรื่องก่อสร้างสะพานพระราม ๖ และสั่งรถเลียบกับรถนอนชั้น ๑ มาเพื่อใช้ กับรถด่วนเดินทางไกล
- ๕ ตุลาคม ๒๔๖๓ ลงมือสร้างทางรถไฟเชื่อมสายเหนือกับสายใต้
- ๑ พฤศจิกายน ๒๔๖๓ เปิดการเดินทางรถไฟจากสถานีคลองทรายถึงสถานีบาลอในเส้นทางสายใต้
- ๑ มีนาคม ๒๔๖๔ เปิดการเดินทางรถไฟจากสถานีบาลอถึงสถานีต้นหยงมัลลีในทางสายใต้มีสะพานเหล็กข้ามแม่น้ำ สายบุรี
- ๑๕ สิงหาคม ๒๔๖๔ ทรงกราบบังคมทูลและ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการออกพระราช บัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวงเพื่อควบคุมคุ้มครองของการรถไฟ ทางหลวง รถไฟ ราษฎรที่ได้รับอนุญาตและรถไฟอุตสาหกรรมให้ขึ้นอยู่กับสภากรรมการรถไฟเพื่อเป็น บรรทัดฐานวางหลักการปกครองรถไฟของประเทศไทยให้มีระเบียบ
- ๑๗ กันยายน ๒๔๖๔ เปิดการเดินทางรถไฟจากสถานีต้นหยงมัลลีถึงสถานีสุโงโลกเป็นอันสิ้นสุดทางประธาน สายใต้จากสถานีธนบุรีถึงสถานีสุโงโลก รวมระยะทาง ๑,๑๔๔ กิโลเมตร ปลายทาง ได้ไปเชื่อมกับรถไฟมลายูที่มาจากกัลลันตัน
- ๒๗ กันยายน ๒๔๖๔ นายพลเอก กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จประชุมกับเจ้าหน้าที่รถไฟมลายู ที่กัวลาลัมเปอร์ สุโงโลกเป็นสถานีร่วม เช่นเดียวกับปาดังเบซาร์
- ๔ ธันวาคม ๒๔๖๔ การถมมูลดินทำคันทางและการทำสะพานในเส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ได้กระทำไปเป็นอันมากจึงได้เริ่มทำการวางรางมาตั้งแต่เดือนตุลาคม

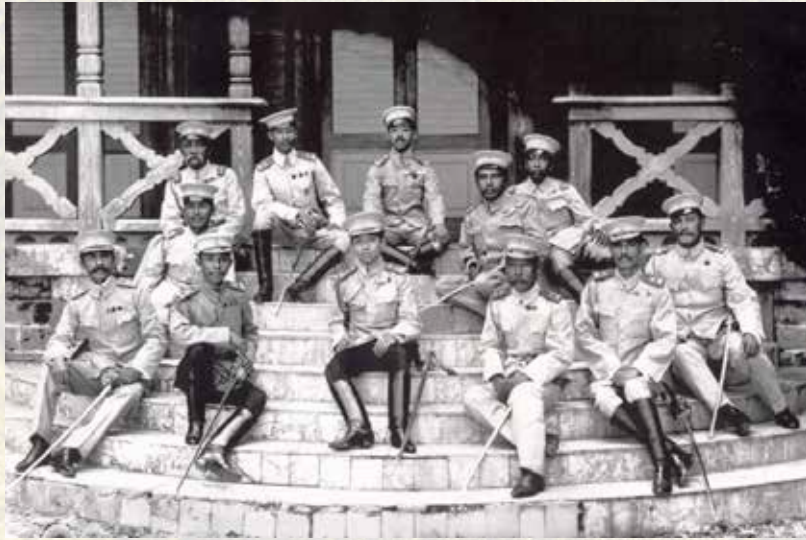
His Majesty the King kindly issued a royal decree to set an area to build the Rama 6 junction to connect the railways on the east and west sides of the Chao Phraya River. His Majesty the King also kindly established a route from Bang Sue Station in the northern route to meet the Southern Line in Taling Chan Station. The route was 15 kilometers long and a bridge over the river in Bang Son district was also built.

ปียมหาราชวงศ์ วิศิษฎ์

สืบวงศ์องค์ปิยะราชเจ้า จอมไทย
สืบแต่อัยกาพระจอมไท้ ธิราชเจ้า
สืบวงศ์พระทรงไชย พระพุทธ เลิศหล้า
สืบพิสุทธรัตนเกล้า เหล่าล้วนกษัตรา
(อนุสรณ์ ทะดามัน : ร้อยกรอง)

ถอดความตามพระนาม “ปียมหาราชวงศ์วิศิษฎ์” ผู้เป็นราชโอรส
ในสมเด็จพระปียมหาราช พระมหากษัตริย์ผู้เป็นที่รักยิ่งของปวงชน
ชาวไทย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานเกียรติยศพระราชดำเนินประพาสตามทางสร้างใหม่ จนถึงสำนักงานที่ทำช่าง ทอดพระเนตรการวางราง ซึ่งได้วางไปถึงสะพานตรงที่จะข้ามแม่น้ำมูล และได้ทรงพระมหากรุณาแสดงความพอพระราชหฤทัยในกิจการ

๑ มกราคม ๒๔๖๕

เปิดเดินรถถึงเชียงใหม่

๒ มกราคม ๒๔๖๕

เปิดเดินรถเร็วระหว่างประเทศ

เปิดบ้านพักรถไฟที่บางกอกน้อย ทาดใหญ่ ลำปาง และเชียงใหม่

๕ มกราคม ๒๔๖๕

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช เลขาธิการพระองค์ในพระราชพิธีการวางรางและตริ่งตะปูรางเป็นพระฤกษ์ในทางรถไฟสู่สายตะวันออก จากฉะเชิงเทราถึงอรัญประเทศ พระราชพิธีนี้ได้กระทำในที่ชุมนุมพระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนรัฐบาลต่างประเทศ ข้าราชการผู้ใหญ่ และกองทหาร มีพระราชอาคันตุกะชั้นสูงลวดชัชวาลมงคลการวางรางในตอนนี้นั้นคงใช้กองพันรถไฟช่างที่ ๓ กรมทหารบก เป็นผู้วางเช่นเคย

๒๔๖๕

แผนกกฎหมายมีการงานแผ่ไพศาลไปมาก จึงเปลี่ยนเรียกชื่อเป็นแผนกอานาบาล

๑๐ พฤษภาคม ๒๔๖๕

นายพลเอก กรมขุนกำแพงเพชรอัครโยธิน ให้กรมรถไฟหลวงเปิดเดินรถด่วนระหว่างประเทศจากบางกอกน้อย โดยพ่วงรถโดยสารชั้นที่ ๑ มีที่นั่งนอน ใช้เดินทางได้ทั้งกลางวันและกลางคืน และรถเลียบที่สั่งมาจากยุโรปเข้าในขบวนด้วย สร้างความสะดวกสบายเป็นที่พอใจแก่ประชาชนผู้โดยสารมาก เพราะไม่ต้องถ่ายรถที่พรมแดนอีกต่อไป ปรากฏว่ามีผู้โดยสารชั้นที่ ๑ เพิ่มขึ้นจาก ๒๔๓ คน ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ เป็นถึง ๑,๒๗๓ คน ในปี พ.ศ. ๒๔๖๕

๑๑ พฤษภาคม ๒๔๖๕

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เลื่อนพระราชอิสริยยศ ขึ้นเป็น กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ได้รับพระราชทาน พระมาลาเส้าสะเทินประดับเครื่องทองคำลงยาพระแสง กระบี่นาคกลายพระแสงดาบฎีปุ่นฝักทองคำจ้ำหลัก และพระขรรค์เรือทองคำประดับนพเก้า

The Royal Railway operated an international express train from Bangkok Noi, first class with reclining seats. The train travelled day and night and the dining carriage ordered from Europe was connected to it, creating great convenience to the passengers since there was no need for them to transfer to the train at the border anymore.

- ๓๐ สิงหาคม ๒๔๖๕ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน เลขาธิการงานสร้างโรงแรมหัวหิน ซึ่งงานจะเสร็จเรียบร้อยบริบูรณ์
- ๒๖ ตุลาคม ๒๔๖๕ แยกชุดแรกเข้าพักที่โรงแรมหัวหินเป็นการทดลอง มีห้องพัก ๒๕ เตียงนอน มีสนามกอล์ฟ ๔ หลุม และมีสนามเทนนิส กรมรถไฟหลวงให้มีบริการอาหาร และพนักงานรับใช้ มีผู้จัดการคอยดูแล โรงแรมหัวหินนี้นับว่าเป็นโรงแรมชายทะเลแห่งแรกของประเทศไทย
- ๑ พฤศจิกายน ๒๔๖๕ เปิดการเดินรถไฟจากนครราชสีมาถึงสถานีท่าช้าง เริ่มเดินรถด่วนระหว่างกรุงเทพฯ กับเชียงใหม่ ลับด้าละ ๒ ขบวน ทั้งขาขึ้นและขาล่อง ขาขึ้นออกจากกรุงเทพฯ ทุกวันอาทิตย์ และวันพุธ เวลา ๑๖.๓๐ น. ขาล่องออกจากเชียงใหม่ทุกวันอังคาร และวันศุกร์เวลา ๗.๑๕ น. ขบวนรถประกอบด้วย รถโดยสารชั้นที่ ๑ มีที่นั่งนอนสำหรับเดินทางได้ทั้งกลางวันกลางคืน และมีรถโดยสารอย่างธรรมดาชั้นที่ ๒ และชั้นที่ ๓ กับรถเลียบพ่วงไปด้วย การเดินทางซึ่งแต่ก่อนนี้ใช้เวลาถึง ๓ วัน ลดลงมาเหลือเพียง ๒๕ ชั่วโมงเท่านั้น
- ๕ พฤศจิกายน ๒๔๖๕ เปิดเดินรถยนต์รางระหว่างหาดใหญ่กับสงขลา
- ๑๑ พฤศจิกายน ๒๔๖๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานตราครุฑพระราชทานแก่ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ๒๐ มกราคม ๒๔๖๖ มีการประชุมร่วมกัน ระหว่างหัวหน้าบัญชาการรถไฟของมลายูกับรถไฟของไทย ณ ที่ว่าการกรมรถไฟหลวงแผ่นดิน เป็นการประชุมครั้งที่ ๒ ที่ได้มีขึ้นตามความในสัญญาเดินรถต่อระหว่างประเทศ การประชุมเช่นนี้ต่อไปกำหนดว่าจะลบบันเทิงละครว คือ ที่กัวลาลัมเปอร์กับกรุงเทพฯ
- มกราคม ๒๔๖๖ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน เลขาธิการทางรถไฟลายตะวันออกเฉียงเหนือ และอินโดจีน การเดินทางคราวนี้เพื่อสำรวจทางคมนาคม และการต่อเชื่อมทางในประเทศ ให้สะดวกขึ้น และเพื่อดูสู่ทางการติดต่อกับอินโดจีน ได้เสด็จไปยังนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย เวียงจันทน์ วินท์ ฮานอย นครพนม สกลนคร กาฬสินธุ์ มหาสารคาม และร้อยเอ็ด แล้วเสด็จกลับถึงกรุงเทพฯ กลางเดือนมีนาคม
- ๓๑ มีนาคม ๒๔๖๖ ยกฐานะแผนกอาณานิคม ขึ้นเป็นกองอาณานิคม กรมรถไฟหลวง
- ๑ เมษายน ๒๔๖๖ กรมรถไฟหลวงทำการจำหน่ายอาหารในรถเลียบขบวนเอง
- ๘ เมษายน ๒๔๖๖ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ผู้บัญชาการรถไฟ ทรงวางศิลาฤกษ์สะพานพระราม ๖ ความยาว ๔๔๑.๔๖ เมตร เชื่อมทางรถไฟลายเหนือ และสายใต้เข้าด้วยกัน
- ๒๔๖๖ สร้างสะพานรถไฟข้ามแม่น้ำมูลยาว ๑๕๐ เมตร
- ๒๐ เมษายน ๒๔๖๖ ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตก่อสร้างทางรถไฟระหว่างนครราชสีมา - ขอนแก่น
- ๑ ตุลาคม ๒๔๖๖ กรมรถไฟหลวงทำการจำหน่ายอาหารในรถเลียบขบวนได้เอง
- ๑ มกราคม ๒๔๖๗ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริประกาศเปิดโรงแรมหัวหิน
- ๒๐ พฤษภาคม ๒๔๖๗ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงวางระบบงานคลังพัสดุของกรมรถไฟหลวงได้เสร็จเรียบร้อยบริบูรณ์

General Krom Luang Kamphaengphet Akhara Yothin , the commander of The Royal Railway laid the foundation stone at the Rama VI Bridge. The length of the bridge was 441.46 meters. The bridge connected the northern railway and the southern railway together.

พระราชวังพญาไท

- ๒๘ มิถุนายน ๒๔๖๗ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานเกียรติยศแก่โรงแรมหัวหิน โดยเสวน้ำชาที่โรงแรม และทรงตรวจสนามกอล์ฟ ด้วยเหตุนี้ สนามจึงมีชื่อว่า สนามกอล์ฟหลวงหัวหิน จากนั้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสภาคใต้โดยทางรถไฟต่อไปจนกระทั่งถึงสิงคโปร์
- ๒๔๖๗ ทางรถไฟสายตะวันออกได้วางรางไปถึงกบินทร์บุรี ลายนครราชสีมา - อุบลราชธานี วางรางถึงสุรินทร์ ส่วนลายนครราชสีมา - ขอนแก่น เริ่มกางป่าและทำงานดิน
- ๑ มกราคม ๒๔๖๘ เปิดการเดินรถไฟจากสถานีฉะเชิงเทราถึงสถานีกบินทร์บุรี ทางสายนี้ตัดไปเชื่อมกับรถไฟกัมพูชาที่ตำบลคลองลึก อำเภออรัญประเทศ
- ๑ เมษายน ๒๔๖๘ เปิดการเดินรถไฟจากสถานีท่าช้างถึงบุรีรัมย์
- ๒๒ กันยายน ๒๔๖๘ เสนาบดีกระทรวงวัง ส่งแบบแผนพระที่นั่งต่างๆ และแปลนพระราชวังพญาไท ถวาย นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน เพื่อตัดแปลงพระราชวังพญาไทเป็นโฮเต็ล ให้กรมรถไฟหลวงเช่า
- ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๖๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ สวรรคต
- ๕ ธันวาคม ๒๔๖๘ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงดำเนินเรื่องการตัดแปลงพระราชวังพญาไทเป็นโฮเต็ลต่อจากที่ค้างไว้ในรัชกาลก่อน เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ดำเนินการต่อไปได้ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ก็อำนวยการตัดแปลงต่อไปจนเสร็จบริบูรณ์กล่าวได้ว่าเป็นโรงแรมเดอลุกซ์ชั้น ๕ ดาว แห่งแรกของเมืองไทย
- กรมรถไฟหลวงได้ถ่ายภาพต่างๆ เหล่านี้ทำเป็นโปสการ์ดวางขายตามสถานีรถไฟและส่งไปเผยแพร่ในต่างประเทศทั่วโลก นับได้ว่าพระองค์ท่าน นอกจากจะเป็นบิดาของหลายสิ่งหลายอย่างแล้วยังเป็นบิดาของการโรงแรม การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์อีกด้วย
- ๒๒ ธันวาคม ๒๔๖๘ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จตรวจการก่อสร้างทางรถไฟสายอุบลราชธานี และอินโดจีน

The Royal Railway has photographed various pictures and made them into postcards for sale at train stations and distributed them to foreign countries around the world. He was also considered to be the father of hotels, advertising and public relations.

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๖๙	การวางรางรถไฟสายตะวันออกเฉียงใต้
๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๖๙	พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเปิดโรงแรมวังพญาไทซึ่งเป็นโรงแรมที่หรูหราที่สุดในประเทศไทยในขณะนั้น
๒๔๖๙	ได้เริ่มการใช้เครื่องมือล้อตุลุมในขบวนรถสินค้า และติดตั้งประแจกลตามสถานี
๑ พฤษภาคม ๒๔๖๙	เปิดการเดินรถไฟ จากจังหวัดบุรีรัมย์ถึงจังหวัดสุรินทร์
๕ พฤษภาคม ๒๔๖๙	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม
๖ พฤษภาคม ๒๔๖๙	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ ป.ป.ร. ชั้น ๑ แก่นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน
๒ มิถุนายน ๒๔๖๙	นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงโครงสร้างของกรมไปรษณีย์โทรเลขเสียใหม่ ในด้านการบริหารงาน
๒๔๖๙	ทรงออกแบบ และกำหนดรายการจำเพาะให้บริษัทสร้างรถไฟที่มีชื่อเสียงในประเทศอังกฤษ คือ บริษัท เครเวลล์เรลเวย์แอนด์แอนด์แอนด์ จำกัด สร้างรถไฟพระที่นั่งบรรทม ๑ คัน เพื่อจัดถวายเป็นราชพาหนะแด่องค์พระประมุขของชาติและสมเด็จพระบรมราชินี
๑๕ กรกฎาคม ๒๔๖๙	พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรในโรงงานมักกะสัน
๑ สิงหาคม ๒๔๖๙	ด้วยพระปรีชาสามารถของโปรดด้วยพระวิริยภาพอันแรงกล้าในการที่จะปรับปรุงรถไฟไทยให้ดีขึ้นเรื่อยๆ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน เริ่มใช้โทรศัพท์ทางไกลของรถไฟ หลังจากที่ได้อุดตั้งประแจกล และเครื่องอาณัติสัญญาณ
๑๘ ตุลาคม ๒๔๖๙	นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเล่นออให้ออกพระราชบัญญัติการจัดบำรุงสถานที่ชายทะเลทิศตะวันตก เพื่อจัดเป็นสถานที่ตากอากาศ และส่งเสริมการท่องเที่ยว และเพื่อขยายความเจริญให้ราษฎรในท้องถิ่นด้วย
	ทรงปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็งเยียบขาด ทรงสร้างโรงแรมรถไฟ และลนามกอล์ฟที่หัวหิน แต่พระองค์เองหรือครอบครัวไม่มีที่ดินแม้แต่สักตารางนิ้วเดียว ทั้งๆ ที่จะเอาสัก ๑๐๐ ไร่ก็ได้ เพราะทรงคิดถึงประโยชน์ของประเทศชาติเหนือสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น
๘ พฤศจิกายน ๒๔๖๙	เปิดการเดินรถไฟสายตะวันออกเฉียงใต้
๑ มกราคม ๒๔๗๐	พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเปิดสะพานพระราม ๖ ให้รถด่วนสายใต้บางกอกน้อยมาออกจากหัวลำโพงแทน
๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๐	พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จสะพานพระราม ๖
๖ มีนาคม ๒๔๗๐	พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินี เสด็จประพาสทางรถไฟถึงเชียงใหม่เป็นเวลาหนึ่งเดือน ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีพระองค์แรกที่เสด็จถึงจังหวัดนี้ กรมรถไฟหลวงจัดรายการเสด็จพระราชดำเนินครั้งนี้มหาศาลยิ่งใหญ่มากกว่าที่เคยมีมาในครั้งใด
๓๑ มีนาคม ๒๔๗๐	มีทางรถไฟระหว่างหัวลำโพงและบางซื่อ
๑ พฤษภาคม ๒๔๗๐	เปิดการเดินรถไฟจากจังหวัดสุรินทร์ถึงสถานีห้วยทับทัน
๒๑ มกราคม ๒๔๗๑	พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จเปิดโรงแรมราชธานี สำหรับให้ผู้เดินทางมาพักที่สถานีหัวลำโพง

With the intuition and a strong determination to improve Thai trains, General Krom Luang Kamphaengphet Akhara Yothin started using a telephone of the train after installing a mechanical wrench and a signal device.

วิมลรัตน มหาโยธารีบดี

วิมลรัตนราช
บุรฉัตรนักพัฒนา
พิสุทธิ์พิเศษมหา
สุจริตทรงเสกแสง

โยธา
ประจักษ์แจ้ง
อรป บดี
ประเสริฐสิ้นพระจริยา
(อนุสรณ์ ทะตามัน : ร้อยกรอง)

ถอดความตามพระนาม “วิมลรัตนมหาโยธารีบดี” หมายถึง
ผู้ทรงเป็นหัวหน้าแห่งการช่าง งานโยธาที่ไม่มีที่ตำหนิ ดำรงไว้ซึ่ง
ความซื่อสัตย์ สุจริต ประดุจดั่งแก้วที่บริสุทธิ์ ทรงเป็นที่รักยิ่งของ
ผู้ใต้บังคับบัญชา

สะพานกษัตริย์ศึก

- ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๑ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงกราบบังคมทูลลาออกจากตำแหน่งผู้บัญชาการกรมรถไฟหลวง คงดำรงตำแหน่งเสนาบดีพาณิชย์และคมนาคมเพียงตำแหน่งเดียว
- ๒๖ มีนาคม ๒๔๗๑ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จไปทำพิธีเปิดสหกรณ์ ๔ แห่ง โดยพระองค์เองที่จังหวัดพิษณุโลก
- เมษายน ๒๔๗๑ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงสร้างสะพานกษัตริย์ศึกที่ยศเลข้ามคลองผดุงกรุงเกษม ติดต่อกับที่ของกรมรถไฟหลวง นับเป็นสะพานข้ามทางรถไฟแห่งแรกในประเทศไทย
- ๒๓ มิถุนายน ๒๔๗๑ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงส่งข้าราชการกรมรถไฟหลวง ๓ นาย และข้าราชการกรมไปรษณีย์โทรเลข ๓ นาย เดินทางไปฝึกงานคณิศรอมลินที่ประเทศออสเตรเลีย และขากลับแวะดูงานที่ฟิลิปปินส์ด้วย สำหรับในประเทศไทย ได้ทรงส่งข้าราชการจากกรมไปรษณีย์โทรเลข ๒ นาย ไปศึกษาดูงานจากกรมพระคลังมหาสมบัติ และรับสมัครเสมียนฝึกหัดเพิ่มขึ้นอีก ๗๐ คน ส่งไปเรียนงานอยู่ที่คลังจังหวัดละคน
- ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๑ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม มีหน้าที่ควบคุม โรงไฟฟ้าทั่วราชอาณาจักร นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน จึงมอบโรงไฟฟ้าหลวงสามเสน ให้อยู่ภายใต้ความดูแลของกระทรวงนี้ด้วย
- ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๗๑ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน กราบถวายบังคมทูลลาไปพักผ่อนร่างกายที่ลุมพัตรา และออสเตรเลีย ซึ่งก็ได้ทอดพระเนตรงานด้านการเกษตร การน้ำมัน และการคณิศรอมลินด้วย ได้ทรงเขียนรายงานกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นภาษาอังกฤษ มีใจความตอนหนึ่งว่า
- "เรื่องยงพาราในลุมพัตรา นั้น ชาวอเมริกันให้ความสนใจมากและมาทำกันมาก ปาล์มน้ำมัน ก็เช่นกัน สำหรับน้ำมันนั้นได้ไปที่โรงกลั่นของกลุ่มบริษัท เอเชีย ดิปปิโตรเลียม ซึ่งมีโรงงานทำปืบด้วย และทำการกลั่นน้ำมันหลายเกรดส่งไปจำหน่ายทั่วโลก ส่วนในเรื่องการบัญชีของเขาทำอย่างปิดบังทุกอย่างไปรวมอยู่ที่ลอนดอน จึงไม่มีใครรู้ต้นทุนที่แท้จริง แม้กระทั่งผู้จัดการโรงกลั่นเอง"

General Krom Luang Kamphaengphet Akhara Yothin resigned from the commander position of the Royal Railway and maintained the position of Chancellor of Commerce and Communications only.

ราชสุรินธรมโหฬาร พานิชยการคมนาคม

สุรินธรมราชเจ้า
ตามเสด็จพานิชยา
ธ บัณฑิตจัตตรา
การรถไฟฟชนิไซ

คมนา
ธิบศรีไท
ปรากฏ
เทียงเท้สากา
(อนุสรณ์ ทะตามัน : ร้อยกรอง)

ถอดความตามพระนาม “ราชสุรินธรมโหฬารพานิชยการคมนาคม”
ผู้ซึ่งเป็นเสนาบดีกระทรวงพานิชยและคมนาคม ทรงรับมอบหมาย
ธุระและปฏิบัติภารกิจอันยิ่งใหญ่แทนพระมหากษัตริย์อยู่นองนิตย

- ๒๔๗๑ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงดำริตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้น โดยสั่งซื้อเครื่องวิทยุกระจายเสียงคลื่นสั้นเข้ามาทดลอง ให้อยู่ในความควบคุมของกองช่างวิทยุ กรมไปรษณีย์โทรเลข ตั้งสถานีที่ตึกทำการไปรษณีย์ ปากคลองโอ่งอ่าง ตำบลราชบุรณะ ให้ชื่อว่า สถานี "HS 4 PJ" ปรากฏว่ารับฟังได้ดีทั้งพระราชอาณาจักร โดยใช้เครื่องรับชนิดหลอดอย่างปานกลาง
- ๑ สิงหาคม ๒๔๗๑ เปิดการเดินรถไฟ จากสถานีหัวขบวนถึงจังหวัดศรีสะเกษ
- ๖ ตุลาคม ๒๔๗๑ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม คุมงานด้าน สาธารณูปโภค รถไฟ รถราง ขุดคลอง ชลประทาน โรงไฟฟ้า ประปา ถนน ประกันภัย การเดินอากาศ การบินพลเรือน สหกรณ์ และทะเบียนรถยนต์
- ๒๔ ตุลาคม ๒๔๗๑ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย ลงมาว่าเรื่องการทำปฐมบรมราชานุสรณ์ เพื่อการฉลองพระนคร ๑๕๐ ปีนั้น ให้ทำเป็นสะพานเชื่อมกรุงเทพฯ กับธนบุรี และเห็นควรมอบให้นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธินทรงเป็นเจ้าของหน้าที่โดยตลอด
- ๖ พฤศจิกายน ๒๔๗๑ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานตราหมาป่าปรมาภรณ์ช้างเผือก แก่ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ๒๕ ธันวาคม ๒๔๗๑ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ทูลเกล้าฯ ถวายรายงานแสดงรายรับรายจ่ายของโรงไฟฟ้าหลวงสามเสน ประจำปี ๒๔๗๐ ซึ่งมีกำไรงดงาม พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชกระแสว่า "มีความยินดีที่ทราบว่าโรงไฟฟ้าหลวงมีความเจริญขึ้น ขอขอบใจเจ้าหน้าที่ ประชาธิปก"
- มกราคม ๒๔๗๒ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จยุโรปเพื่อจัดการประมูล สร้างสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ในการเสด็จครั้งนี้ได้ทอดพระเนตรเรื่องรถจักรดีเซล เรื่องเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียง เรื่องโทรภาพ และเรื่องงานเลี้ยงด้วย
- ๒๔๗๒ นายพลเอก กรมหลวงกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงสั่งซื้อรถจักรดีเซลมีกำลัง ๑๘๐ แรงม้า ส่งผ่านกำลังด้วยการกล จำนวน ๒ คัน เข้ามาใช้งานเป็นรุ่นแรกในประเทศไทย และเป็นรายแรกในทวีปเอเชีย โดยใช้เป็นรถจักรสำหรับลับเปลี่ยน และลากจูงขบวนรถท้องถิ่นรอบกรุงเทพฯ รถจักรรุ่นนี้สร้างโดยบริษัท ลิวลล์โลโคโมตีฟ แอนด์ แมชีนเวอร์ค แห่งประเทศสวีตเซอร์แลนด์ หนังสือ "รถไฟ ๖๐ ปี" ได้บันทึกไว้ว่า
- "การที่กรมรถไฟหลวง ได้นำเอารถจักรดีเซลมาใช้งานในประเทศแรกในเอเชียนี้ ก็ด้วยพระดำริริเริ่มของเสด็จในกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ผู้บัญชาการกรมรถไฟหลวง และทรงเป็นบูรพาจารย์และผู้ประสิทธิ์ประสาททราบรากฐานความเจริญพัฒนาของกิจการรถไฟแห่งชาติสืบมาจนทุกวันนี้"
- เพื่อเป็นอนุสรณ์ถวายแด่พระองค์ท่าน บรรดารถจักรดีเซลไฟฟ้าที่มีใช้กันอยู่ เริ่มแต่รถจักรที่กล่าวข้างต้น จึงได้รับการขนานนามว่า "บุรฉัตร" โดยรถจักรดีเซลไฟฟ้าทุกคันได้รับการติดแผ่นวงกลมจารึกนาม บุรฉัตร ประกอบด้วยเครื่องหมายประจำพระองค์
- ๑๔ เมษายน ๒๔๗๒ ผู้ทำการแทนเลขาธิการพาณิชย์และคมนาคม เสนอโครงการรถไฟไฟฟ้า ซึ่งค่าใล้หุ้ยน้อยกว่ารถจักรไอน้ำ

"The Royal Railway Department has brought the diesel engine and was the first country in Asia to do so was because of the initiative of Krom Phra Kamphaengphet Akhara Yothin, commander of the Royal Railway who was the teacher and the person who set the foundation of the national railway development until today".

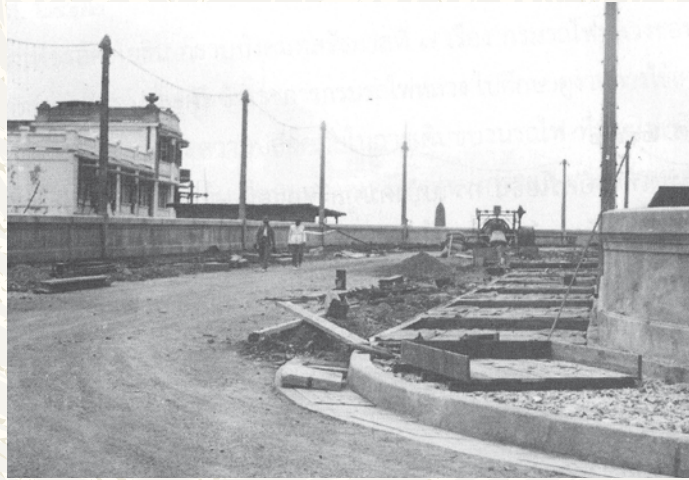

อุดมรัตนตรัย สรณธาดา

บุรฉัตรเทศิกล้ำ
รัตนตรัยสรณคม
สืบพุทธโคดม
สนองพุทธคุณไต้

อุดม
มันไฉ้
ศาสน์รุ่ง เรืองแอ
สืบท้ววงศิวาน
(อนุสรณ์ กะดามัน : ร้อยทรง)

ทอดความตามพระนาม “อุดมรัตนตรัยสรณธาดา” ทรงเป็น
ผู้ยึดมั่นในพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ทรงสืบทอดบวรพุทธศาสนา
อย่างมั่นคง

สะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ ระหว่างก่อสร้าง

- ๑ พฤษภาคม ๒๔๗๒ เปิดการเดินรถไฟ สายชุมทางถนนจิระถึงสถานีโนนสูง อันเป็นระยะแรกของทางรถไฟที่แยกจากจังหวัดนครราชสีมา ขึ้นไปสู่ปลายทางที่จังหวัดหนองคาย เพื่อให้การคมนาคมกับประเทศลาวสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น
- ๘ พฤษภาคม ๒๔๗๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เลื่อนพระราชอิสริยยศขึ้นเป็น กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ๑ กรกฎาคม ๒๔๗๒ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เปิดประมูลสร้างสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ มีบริษัทเข้าประมูล ๖ บริษัท การประมูลกระทำกันที่ประเทศอังกฤษต่อหน้าคณะกรรมการประกอบด้วยวิศวกรไทย ๓ คน และวิศวกรต่างประเทศ ๔ คน แล้วโทรเลขแจ้งผลการประมูลมาทูลเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ๑๔ กรกฎาคม ๒๔๗๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เอาเรื่องการประมูลสร้างสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์เข้าที่ประชุมคณะอภิรัฐมนตรี ซึ่งมีความเห็นว่า ควรตกลงให้บริษัท ดอร์แมนลองเป็นผู้ทำ เพราะราคาต่ำที่สุด และทำได้เร็วที่สุด ฐานะบริษัทก็ดีทัดเทียมกับบริษัทอื่นๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้โทรเลขไปทูลให้ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงทราบถึงมติของคณะอภิรัฐมนตรี
- ๓๐ กรกฎาคม ๒๔๗๒ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงลงพระนามในสัญญาว่าจ้าง บริษัท ดอร์แมนลอง จำกัด สร้างสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ ที่ประชุมเลขาธิการนิติโครงการเดินรถไฟด้วยกำลังไฟฟ้า
- ๒๐ กันยายน ๒๔๗๒ บริษัทการบินฮอลันดา ทำการบินทดลอง มาลงที่ดอนเมืองเป็นเที่ยวแรก
- ๑๔ ตุลาคม ๒๔๗๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชบัญญัติคลังออมสินแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒
- ๖ พฤศจิกายน ๒๔๗๒ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กราบบังคมทูลถึงผลดีผลเสียของโครงการเดินรถไฟด้วยกำลังไฟฟ้าแทนรถจักรไอน้ำ ให้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงทราบโดยละเอียด
- ๒ ธันวาคม ๒๔๗๒ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จตรวจทางรถไฟสายตะวันออกและทางรถยนต์สายอรัญประเทศ

General Krom Phra Kamphaengphet Akhara Yothin stated the advantages and the drawbacks of the electric train operation project instead of using steam engine to His Majesty the King VII in details.

มัททวเมตตา ชวาศรัย

เสด็จในกรมฯ บุรฉัตร มัททวา
ยิ่งรักทรงเมตตา ยิ่งแล้ว
โอบอ้อมกรุณา มิ่งมิตร ที่วนา
แบบอย่างเสวกาแก้ว กอปรเทือกการุณ
(อนุสรณ์ กะดามิน : ร้อยกรอง)

ตลอดความตามพระนาม “มัททวเมตตาชวาศรัย” ผู้ทรงมีความเมตตา รักสันติสุข มีความอ่อนโยนอยู่เสมอ ทรงปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติ และผู้อื่น โดยมีได้คำนึงถึงความเหน็ดเหนื่อย ความยากลำบากของพระองค์เอง นำมาซึ่งความสุขความเจริญประดุจแสงสว่างที่ปรากฏขึ้นที่ไถยอมนำพาความสุขสว่างสดใสไปในทุกๆ ที่

- ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กราบบังคมทูลเสนอให้ เปลี่ยนระบบโทรศัพท์ให้ทันสมัย เป็นแบบอัตโนมัติ
- ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จตรวจทางรถไฟสายอุบลฯ และขอนแก่น
- ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ กรมไปรษณีย์โทรเลข รับโอนงานคลังออมสินจากกรมพระคลังมหาสมบัติ
- ๖ มกราคม ๒๕๖๓ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จตรวจงานที่หัวหิน
- ๔ มกราคม ๒๕๖๓ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จจวงศิลาฤกษ์ ละพานปฐมบรมราชานุสรณ์
- ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เริ่มงานก่อสร้างสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงคุมงานอย่างใกล้ชิดด้วยพระองค์เอง
- ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จตรวจราชการภาคเหนือ และกลับมากราบบังคมทูลถึง รายงานที่นายช่างซึ่งส่งไปตรวจการใช้แรงน้ำทำไฟฟ้า เพื่อเดินรถไฟไฟฟ้า และอุตสาหกรรมในภาคเหนือ ท้ามา มีพระบรมราชวินิจฉัยว่า "ทราบ เรื่องนี้ได้ความมาสำคัญมาก สมควรอย่างยิ่งที่จะคิดการต่อไป กำลังน้ำเป็นกำลังที่ถูกมาก เราควรตรวจและคิดใช้ให้ได้มากที่สุดที่จะเป็นได้ ประชาธิปก"
- ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จตรวจรถไฟและไปรษณีย์ทางภาคเหนือ
- ๒๕๖๓ การเปลี่ยนรางรถไฟเป็นกว้าง ๑.๐๐ เมตร เสร็จสมบูรณ์ทั่วราชอาณาจักร
- ๑ เมษายน ๒๕๖๓ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงตั้งอัครราชราชการกองควบคุมบริษัทรับประกันภัย ในกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม และทรงเอาพระทัยใส่ในกิจการนี้ อย่างจริงจัง
- เปิดการเดินทางรถไฟจากจังหวัดศรีสะเกษไปสู่ปลายทางที่จังหวัดอุบลราชธานี
- ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กราบบังคมทูลเสนอเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์
- ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จตรวจราชการเรื่องคลองและเรื่องการทำนา ที่จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดอุบลราชธานี
- ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓ ลโมสรโรตารีกรุงเทพฯ มีการประชุมโรตารีครั้งแรกในประเทศไทยที่โรงแรมวังพญาไท
- พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประทับเป็นประธาน นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเป็นนายกก่อตั้ง
- ๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จเมืองจีนเพื่อหาตลาดข้าว
- เสด็จญี่ปุ่นเพื่อทอดพระเนตรการอุตสาหกรรมและการรถไฟ และเสด็จพม่าเพื่อทอดพระเนตรการขุดเจาะน้ำมันดิบ
- ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงมีความเห็นในที่ประชุมอภิรัฐมนตรี เรื่องเกี่ยวกับกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมว่า
- "...ถ้าทำหนักไปตามความเห็นของพวกพ่อค้า ก็จะไปตกหนักแก่พวกชาวนารัฐควรช่วยหาตลาด หากนซื้อ บำรุงให้มีสินค้า ไม่ใช่แต่ข้าวเท่านั้น..."

"... If the decision is made according to the opinions of the merchants, the burden will go heavily to the farmers. The government should help find markets and find people to buy and maintain the products which are not just rice ... "

ฉัตรชัยดิลก บพิตร

ฉัตรชัยดิลกเกล้า
ราชสกุลสดิต
ปราบหมุ่มปีจามิตร
อนาคคุณฉัตรแก้ว

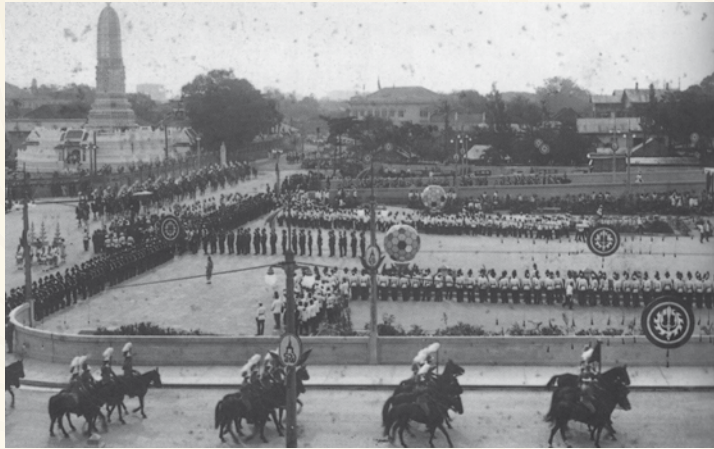
บพิตร
เพริดแพร้ว
เรื่องเดช สยามนา
ปกเกล้านิรันดร์
(อนุสรณ์ ทะดามัน : ร้อยกรอง)

ตลอดความตามพระนาม “ฉัตรชัยดิลกบพิตร” พระองค์เป็นผู้ทรง
เลิศเหนือฉัตรแห่งชัยชนะ ทรงทำหน้าที่สำเร็จทุกครั้งสมดังที่
พระมหากษัตริย์ทรงไว้วางพระราชหฤทัยมาโดยตลอด เปรียบเสมือน
กับแม่ทัพ เสนาบดี ผู้มีชัยชนะทุกครั้งในการปราบศึกสมกับเป็น
ผู้สืบเชื้อสายจากพระมหากษัตริย์ เปรียบดัง “ฉัตร” อันเป็น
สัญลักษณ์ของราชาและชื่อพระวงศ์

- ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ วันพระราชพิธีฉัตรมงคล นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเปิดการส่งวิทยุกระจายเสียง เป็นรายการประจำเป็นปฐมฤกษ์ โดยใช้ชื่อสถานีว่า
- "สถานีวิทยุกรุงเทพฯ ที่พญาไท" ตั้งสถานีอยู่ที่พระราชวังพญาไท "ใช้เครื่องส่งฟิลลิปของฮอลันดา มีกำลังส่ง ๒.๕ กิโลวัตต์ ราคาประมาณ ๘๐,๐๐๐ บาท สามารถส่งคลื่นยาว ๓๕๐ เมตร ใช้สัญญาณเรียกขานว่า "HS P1" หรือคลื่นสั้นขนาด ๔๑ เมตร ใช้สัญญาณเรียกขานว่า "HSP2" ไดโนเครื่องเดียวกันแต่ไม่พร้อมกัน พิธีเปิดสถานีกระทำโดย อัญเชิญกระแสพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จากพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เข้าไมโครโฟนถ่ายทอดไปตามสาย เข้าเครื่องส่งแล้วกระจายเสียงสู่พลกนิกรได้รับฟังเป็นที่ปติยินดีทั่วกัน นับเป็นครั้งแรกที่มีการถ่ายทอดเสียงทางวิทยุในประเทศไทยด้วย
- ๑๑ มีนาคม ๒๕๓๔ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริว่า "การเกษตรของไทยยังล้าหลังอยู่มาก ต้องส่งเสริมความรู้เพื่อแข่งตลาด เลนาคือหัวเก่าลำบาก ล้างงานกล้วยๆ อยู่น้อยอย่างถูกๆ ใดๆ การก็ไม่เดิน..."
- ๑ เมษายน ๒๕๓๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อัยการมเพาะปลูกและบำรุงสัตว์ไปขึ้นกับกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม และให้ตั้งกรมตรวจกลีกรมขึ้น ในกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมด้วย
- ๒๕๓๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นอธิบดีกรมขนส่ง นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน สั่งซื้อรถจักรดีเซลไฟฟ้าเพิ่มอีก รวมทั้งหมด ๑,๔๐๐ แรงม้า ซึ่งเป็นรถจักรดีเซล ที่มีกำลังมากที่สุดในโลก ที่ใช้การในทางขนาด ๑.๐๐ เมตร ในสมัยนั้น
- ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๔ เปิดการเดินรถไฟจากสถานีโนนสูงถึงสถานีบัวใหญ่
- ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๓๔ บริษัท ดอร์แมนลง สร้างสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์เสร็จ ก่อนกำหนดถึง ๕ เดือนเต็ม มอบให้กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมดูแลรักษา
- ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๔ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จทอดพระเนตรการทดลองปลูกข้าวที่คลองรังสิต ได้มีการทดลองใช้รถแทรกเตอร์เป็นครั้งแรก
- ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จตรวจราชการรถไฟสายนครราชสีมาและขอนแก่น
- กันยายน ๒๕๓๔ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จตรวจโรงไฟฟ้าภาคเหนือ
- ๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๔ กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ดำเนินการรับฟังวิทยุกระจายเสียง เพื่อฟังคำกราบบังคมทูลและพระราชดำรัสตอบ ในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินกลับสู่พระนคร จากการรับฟังทั่วพระราชอาณาจักร นอกจากจังหวัดแพร่ซึ่งไม่มีเครื่องรับ เป็นเครื่องรับที่ใช้หลอด ๓๗๐ เครื่อง มีคนฟังประมาณ ๑๕๖,๐๐๐ คน ผลการรับฟังประมาณ ๔๐ เปอร์เซ็นต์รับฟังได้เรียบร้อยดี
- ๑ มกราคม ๒๕๓๕ การก่อสร้างทางคู่เพื่อให้รถไฟวิ่งได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ตอนที่หนึ่งทำเสร็จเรียบร้อย เปิดการเดินรถไฟได้ระหว่างสถานีกรุงเทพฯ กับสถานีคลองรังสิต
- ๑๑ มกราคม ๒๕๓๕ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงดำริเรื่องท่าเรือกรุงเทพฯ เป็นโครงการที่จะต้องใช้ที่ดินถึง ๔,๐๐๐ ไร่
- ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๕ กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ประกาศออกใช้ตราไปรษณียากรพิเศษ ๘ ชนิด สำหรับงานสมโภชกรุงเทพมหานครพระมหานคร ในวาระที่ครบ ๑๕๐ ปี

The construction of a double track to allow trains to run more conveniently and quickly. When one is finished. Train could be operated between Bangkok Station to Khlong Rangsit Station.

พระราชพิธีเปิดสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์

- ๔ เมษายน ๒๔๗๕ เริ่มพิธีฉลองพระนคร ๑๕๐ ปี ด้วยการพระราชทานธงไชยเฉลิมพลแก่กองทหารต่างๆ
- ๖ เมษายน ๒๔๗๕ พระราชพิธีเปิดสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ เป็นพระราชพิธีที่ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จด้วยขบวนแห่พยุหยาตราใหญ่โตมาก
- เปิดโรงพยาบาลนครเฉลิมกรุง ซึ่งอำนวยการก่อสร้างโดย นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นอาคารแห่งแรกของประเทศไทยที่ใช้เครื่องปรับอากาศ ได้แก่ เครื่องปรับอากาศแคเรียร์ ขนาด ๑๕๐ ตัน
- ๙ เมษายน ๒๔๗๕ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จตรวจพลสวนสนาม ซึ่งมีรวมทั้งกองทหารช่าง
- ๑๑ เมษายน ๒๔๗๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ออกพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตหวงห้ามในจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๔๗๕ เพื่อสร้างท่าเรือกรุงเทพฯ
- ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๗๕ นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ลงพระนามให้สัมปทานแก่บริษัทเดินอากาศจำกัด ซึ่งเป็นบริษัทการบินบริษัทแรกของประเทศไทย ดำเนินการบินพาณิชย์
- ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ เปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศไทย นายพลเอก กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน อภิรัฐมนตรี เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม เสด็จหลบหลีกจากการเกาะกุมพระองค์ ไปเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชวังไกลกังวล หัวหิน โดยทางรถไฟ
- ๒๔๗๕ เสด็จในกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จแทนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในงานพิธีหลายแห่ง
- ๒๔๗๖ เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ เสด็จในกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน จึงต้องเสด็จออกจากราชการทุกประเภท ทรงพาครอบครัวเสด็จออกไปอยู่ที่เมืองสิงคโปร์
- ๒ มีนาคม ๒๔๗๘ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ สละราชสมบัติ
- สิงหาคม ๒๔๗๙ เสด็จในกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จกลับมาเยือนประเทศไทยเป็นครั้งสุดท้าย และถึงแม้ว่าประชวรอยู่ ก็ยังทรงใต่ถามถึงความก้าวหน้าของการคลังออมสิน
- ๑๔ กันยายน ๒๔๗๙ เสด็จในกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ลิ้นพระชนม์โดยปัจจุบันทันด่วน ณ โรงพยาบาลในเมืองสิงคโปร์ คำนวณพระชันษาได้ ๕๔ ปี ๗ เดือน ๒๒ วัน

The sudden death of His Royal Highness Kamphaenghet Akhara Yothin occurred in a hospital in Singapore. He was 54 years, 7 months and 22 days years old.

